

MVG

Information från Miljösamverkan Västra Götaland
nr 8 december 2001

[10 miljoner kronor till miljödriven utveckling i Västra Götaland](#)

[Slutet på Början - vi måste fortsätta arbeta mot Hälsoskadligt buller](#)

[Miljösamverkan 2002 - anmäl intresse till aktuella projektgrupper](#)

[Ytbehandling samlade tema i Skövde](#)

[Teater med bra ljudkoll](#)

[MVG](#)

[Kontakta oss](#)

10 miljoner kronor till miljödriven utveckling i Västra Götaland

Det behövs ett helhetsgrepp på miljöarbetet i Västra Götaland. Det miljöarbete som vi svenskar traditionellt varit ganska duktiga på måste även breddas så att miljöfaktorer, sociala perspektiv och ekonomiska dimensioner förs samman till en hållbar utveckling. Västra Götalandsregionen avsätter nu tio miljoner kronor för att arbeta intensivt med frågorna de närmaste månaderna. Det skriver Kristina Jonäng, som är ordförande i Västra Götalandsregionens miljönämnd.

När Västra Götalandsregionen bildades 1 januari 1999 fick miljönämnden i uppdrag att ta fram en miljöstrategi för regionen. Arbetet har pågått i snart tre år. En mängd aktörer, bl a kommunerna, näringslivet, länsstyrelsen, föreningar, gymnasieelever samt företrädare för miljöforskningen har deltagit i formandet av strategin. Totalt har uppemot 500 personer varit involverade. Strategiarbetet har nu övergått i att ta fram konkreta handlingsplaner där en mängd intressanta projekt ska genomföras.

Samsyn

Bland alla de som deltagit i framtagandet av en miljöstrategi råder en ganska stor samsyn. Det behövs inte fler aktörer som städar upp i naturen när miljöproblemen redan har uppstått. Nu behövs i stället en stark regional utvecklingskraft som tar sats på drivkrafterna i samhället, t ex trafiklösningarna, energisystemen och livsmedelsproduktionen som är källan till miljöproblemen. För att lyckas med ett sådant arbete behövs dels konkreta projekt som kan visa resultat. Dels behöver beteendefrågorna angripas. Varför vi människor agerar som vi gör i olika vardagssituationer påverkar möjligheterna att lyckas med miljöarbetet.

Hållbar utveckling

Internationellt har sedan länge begreppet Hållbar utveckling eller

Sustainable development använts för att visa att ett aktivt miljöarbete är en utvecklingsfråga, inte bara en fråga om att skydda och bevara naturvärden. Dessutom signalerar begreppet ett vidare förhållningssätt där sociala och ekonomiska faktorer vävs samman med miljömässiga hänsyn. Den optimala balansen mellan dessa tre dimensioner går kanske aldrig att finna, men generellt kan nog sägas att Sverige ännu inte lärt sig att arbeta med detta breda förhållningssätt. Vi är traditionellt duktiga på att sköta miljöfrågorna efter lagstiftarens och övriga beslutsfattarens intentioner, men vi har inte tillräckligt förstått sambanden med människors hälsa och välbefinnande eller ekonomiska möjligheter. Parallellt med den miljöstrategi som regionen lagt fast pågår därför ett arbete med att ta fram en strategi för hållbar utveckling. Västra Götalandsregionen som är en av Sveriges största arbetsgivare med sina 48 000 anställda har ett ansvar att ligga i fronten i dessa utvecklingsfrågor. Våra ansvarsområden inom hälso- och sjukvård, folkhälsa, regional utveckling, kultur och miljö sammanfaller också väl med de intentioner som begreppet hållbar utveckling inrymmer.

Prioriterade områden

Miljönämnden i Västra Götaland avsätter nu tio miljoner kronor för att förstärka det konstruktiva arbete som redan pågår på miljöområdet i Västra Götaland. Här utgör Miljösamverkan ett gott exempel på hur nära samarbete mellan kommuner och andra myndigheter kan effektivisera miljöarbetet. Miljönämnden kommer särskilt att prioritera projekt inom trafik, energi och livsmedel för att driva idén om hållbar utveckling framåt och sammantaget göra Västra Götaland till en mer attraktiv region att leva i.

Kristina Jonäng

Ordförande i Västra Götalandsregionens miljönämnd

[Till Innehåll](#)

Slutet på Början

- vi måste fortsätta arbeta mot Hälsoskadligt buller

Nu har resultaten sammanställts och projektgruppen har formulerat rekommendationer för fortsatt arbete. Frågan är angelägen och mycket uppmärksammas och resultaten visar att vi inte kan sluta nu.

Av våra 49 miljökontor har 20 deltagit i delprojektet. Det är lite nedslående att 15 av 18 uppgett resursbrist som orsak till varför man inte deltagit, trots att projektets angelägenhet bedömts vara mycket hög. Men 18 av 30 uppger att man redan nu vet att man kommer att prioritera fortsatt arbete med frågan. Och det är givetvis positivt.

Vad visar då resultaten? Jo, bland annat att nästan 20 % av ljudmätningarna som utförts (vilket var totalt 147 stycken) låg över riktvärdena. Det var framför allt ekvivalentnivån som överskreds, men även maxnivån vid några tillfällen. Detta är inte acceptabelt, vi måste

fortsätta arbetet. Vi vet att riktvärdena inte ger någon absolut garanti mot hörselskador och därför känns det extra viktigt att säga: Tumma inte på riktvärdena - varken som verksamhetsutövare eller som tillsynsmyndighet vid bedömningar.

Informationen om projektet och hörselskador har spridits i en stor krets, både genom våra utskick och med hjälp av massmedia som uppmärksammat frågan vid flera tillfällen.

Hur ska vi då fortsätta? Några av rekommendationerna från projektgruppen är: Arbeta förebyggande genom att införa kommunala policier i fler kommuner, uppmärksamma verksamhetsutövarna på vikten av egenkontroll och prioritera verksamheter som diskotek, pubar, konsert- och festivalarrangemang. Särskilt levande musik utgör ett riskmoment. Vidare bör arrangemang riktade till barn alltid prioriteras. Erfarenheterna från våra resultat visar att biografer, gym och liknande kan prioriteras lägre (fortsatta stickprov kan dock vara av värde att göra).

En annan viktig slutsats är att samverkan är ovärderlig. Att samarbeta med den lokala sjukvården, och på så sätt koppla ihop uppgifter om ohälsa med tillsynsprioritering, kan vara mycket effektivt. Detta var en sak som togs upp på den miljömedicinska dagen på Länsstyrelsen i Göteborg den 22 november, då politiker och tjänstemän från miljöhälsovårds- och folkhälsovärldarna träffades. Informationsutbyte med skolor, t.ex. skolsköterskorna och läkarna, är viktigt för att barn och ungdomar ska få lära sig hur viktigt det är att inte utsätta sig för höga ljudnivåer. Det kan också handla om samverkan med Arbetsmiljöverket (gemensamma tillsynsobjekt) och förstås samarbete mellan miljökontoren. Så glöm inte att det finns många värdefulla samarbetspartners och informationskanaler!

Fler rekommendationer hittar ni i vår rapport som finns på hemsidan under det aktuella delprojektet. För ni fortsätter väl?

Cecilia Lunder

[Till Innehåll](#)

Miljösamverkan 2002 - anmäl intresse till aktuella projektgrupper

Jodå, Miljösamverkan fortsätter nästa år, och vi har en fullspäckad agenda. Läs mer i [verksamhetsplanen](#) (på vår hemsida www.vgregion.se/miljo/miljosamverkan).

Positivt är att Miljösamverkan satsar lite mer på projektledarresursen

nästa år. Erfarenheterna från 2001 då biträdande projektledare anlitas pga. Lasse Linds minskade tjänstgöring visar att arbetet blir mer effektivt och mindre sårbart om man är två. Under 2002 anlitas därför projektledare och biträdande projektledare motsvarande cirka 1½ tjänst. Självt håller jag på en bit in i mars. I skrivande stund är det inte klart vem som börjar därefter.

Utbudet av delprojekt 2002 är:

1. Egenkontroll och systemtillsyn
2. Entreprenörer och entreprenadverksamheter
3. Miljöhänsyn i jordbruket
4. Utsläpp av VOC (flyktiga organiska ämnen)
5. Värmepumpar
6. Inomhusmiljö 2002
7. Avfall
8. Bränder vid industrier och utsläppsberedskap
9. Verkstadsindustrier, Steg 2 ytbehandling
10. Mall till policy enskilda avlopp
11. Uppföljning PCB-Fria Fogar
12. Miljösamverkans fortsättning 2003

Delprojekt 7-11 är sådana som redan pågår, och som alltså fortsätter på det nya året.

I verksamhetsplanen finns en närmare beskrivning av vad varje delprojekt innebär, med tydlig angivelse om vad som förväntas av miljökontoren (tillsynskampanjer mm) och vad Miljösamverkan planerar att göra.

Projektgrupper behövs för att kunna samla ihop kompetensen och göra ett bra jobb. Det är utvecklande och roligt att delta i en grupp med andra från länet, kollegor och ibland från andra organisationer etc.

De projektgrupper som är mest angelägna att bilda nu är dem till delprojekten *Miljöhänsyn i jordbruket* och *Värmepumpar*. Anmäl därför ert intresse så fort som möjligt! I *egenkontrollprojektet* kommer Arbetsgruppen att fungera som projektgrupp, och de börjar även arbeta så smått med *entreprenörprojektet*. *Inomhusmiljögruppen* arbetar vidare också nästa år. *VOC-projektet* sätter igång lite senare under året, men fundera också på det. Tveka inte att fråga om ni är intresserade av andra delprojekt, det kan finnas utrymme även i befintliga projektgrupper. Dessutom är vi givetvis intresserade av att få uppgifter om sådant som redan gjorts inom de olika ämnesområdena.

Cecilia Lunder

[Till Innehåll](#)

Ytbehandling samlande tema i Skövde

Den 15 november samlades drygt 70 personer från hela länet i Skövdes kommunhus. Anledningen var att Miljösamverkan anordnade en dag om verkstadsindustrins ytbehandling.

Dagen var alltså välbesökt och avlöpte på ett lyckat sätt. Det bidrog givetvis alla duktiga föreläsare till. Vi kunde till exempel lyssna på Magnus Klingspor från IVL (tidigare många år på Naturvårdsverket) och Lars Clarin från IVF Industriforskning och utveckling AB. De vävde ihop teori och praktik och det handlade till exempel om utvecklingen mot avloppsfria anläggningar inom ytbehandlingen. Några väl valda konsult/teknikföretag gav därefter en aktuell bild av dagens möjligheter till miljöförbättringar inom branschen. En engagerad åhörarskara är också viktigt en lyckad dag. Tack för allas medverkan och deltagande!

Syftet med verkstadsprojektets steg 2 är dels att höja kunskapsnivån på området, dels att samla kommunerna i en gemensam tillsynskampanj. Denna påbörjas 1 december och håller på till och med maj 2002. Projektgruppen har tagit fram en handledning som stöd i tillsynen, den finns att hämta hem på vår hemsida.

Två bilder (se den tryckta utgåvan). *Bildtext 1:* Magnus Klingspor, IVL, lär oss mer om miljövärd vid ytbehandling. *Bildtext 2:* Att få träffas och ha tid att prata är också viktigt vid sådana här tillfällen.

Cecilia Lunder

[Till Innehåll](#)

Teater med bra ljudkoll

På Pusterviksteatern i Göteborg har Miljönämndens agerande mot för höga ljudnivåer i samband med Popstad 2001 fått verksamheten att ändra arbetssätt. Det har lett till att verksamheten nu istället framhålls som ett gott exempel i dessa sammanhang.

Pusterviksteatern är en kommunal verksamhet med ett stort utbud av teater, levande musik dans m.m. Under Popstad 2001 utförde Miljöförvaltningen en ljudnivåmätning under en konsert. Resultatet visade på uppenbara risker för publikens hörsel, ekvivalentnivån var 119 dB(A) och maxnivån 129 dB(A). Miljönämnden beslutade om vitesföreläggande vid 50 000 kronor att de inte får utsätta publik för ljudnivåer överskridande 100 dB(A) ekvivalent (medelvärde under en tidsperiod) samt 115 dB(A) maximal ljudnivå. Man beslutade även att förelägga vid ett vite av 25 000 kronor att Pusterviksteatern redovisar vilken egenkontroll de kommer att bedriva.

Olle motar Olle i grind

Teaterchef Olle Mattsson har därefter sett till att flera åtgärder vidtagits för att detta inte ska upprepas. Man har köpt en ljudnivåmätare för att själva kunna kontrollera att man inte överskrider Socialstyrelsens

riktvärden. All personal utbildas för att känna till vad som gäller och för kunna hantera ljudmätaren rätt. Man tecknar numera alltid ett avtal när man hyr ut scenen till annan arrangör. I detta avtal förbinder sig arrangören att inte överskrida riktvärdena. I avtalet står också att arrangören riskerar att få betala ersättning för teaterns vitesbelopp på 50 000 kronor om det skulle bli aktuellt. Olle Mattsson vet inte hur det håller juridiskt om man mot förmodan skulle hamna i den situationen – han är nämligen fullt medveten om att de själva som lokalägare har ett ansvar – men det är ett sätt att ”mota Olle i grind” som han uttrycker det. Och han tycker det är ett bra sätt för dem att hävda riktvärdena gentemot andra arrangörer, för sin publiks skull.

Kontroll vid soundcheck

Ansvarig ljudtekniker på Pusterviksteatern är Oskar Oscarsson. Han ansvarar tillsammans med andra ljudtekniker för ljudet vid deras egna arrangemang. När de hyr ut till andra finns Oskar med vid till exempel soundcheck då de mäter ljudnivån. Skulle ljudnivåerna i detta läge vara för höga avbryts framförandet och arrangören får information om läget. Det kan förutom att helt enkelt sänka nivån också handla om andra åtgärder, exempelvis omplacering av högtalarna. Oskar kan också under pågående framträdande ta fram ljudmätaren om han misstänker att det spelas för högt. Och det har hänt några gånger att det stämt när han kontrollmätt, dvs. att det varit för hög ljudnivå.

Ljudteknikern tycker att det är bra att det finns riktvärden eftersom de inte vill skada sin publiks hörsel. Men han tycker nog att de hade kunnat vara lite mer dynamiska. Det verkar åtminstone lite hårt att riskera få betala 50 000 kronor om de skulle överskridas. Jag frågar om han får några publikreaktioner på ljudnivåerna. Och det händer. Det handlar oftast om att de vill att ljudnivån ska vara högre, men det har också hänt att folk klagat på för högt ljud. Särskilt vid hårdrockskonserter.

Bra med tillsyn

Allt som allt får man säga att Pusterviksteatern bedriver en bra egenkontroll för att undvika att folk får hörselskador hos dem. Miljösamverkan tycker det är ett bra exempel på myndighetstillsyn, det visar på tillsynens positiva effekter. Beroende bland annat på att verksamhetsutövaren inser vilket ansvar de har.

Björn Närlundh på Miljöförvaltningen tillägger att deras tillsyn medfört att ljudteknikerna uppmärksammats på frågan om höga ljudnivåer, och att den diskuteras i dessa kretsar på ett annat sätt än förut. Och det är ju mycket positivt.

Cecilia Lunder

[Till Innehåll](#)

MVG

Ägare: Västra Götalandsregionen
Ansvarig utgivare: Peter Holmberg, Miljösekretariatet tfn 033-17 48 28
Redaktör: Lasse Lind tfn 0532-714 47
Layout: Jenny Mårtensson, Profil, tfn 0520-48 80 96
MVG finns också på Internet på www.vgregion.se/miljo under
Miljösamverkan

Bidrag till nästa nummer vill vi ha senast 15 februari.

via e-post: lind.lasseSNABELAtelia.com eller fax 0532-772 351
alternativt

via e-post: cecilia.lunderSNABELAo.lst.se eller fax 031-60 58 97.

[Till Innehåll](#)

Kontakta oss

Projektledare Lasse Lind, tfn 0532-714 47, fax 0532-772 351,
lind.lasseSNABELAtelia.com

Biträdande projektledare Cecilia Lunder. Tfn 031-60 58 95, fax 031-60
58 97, cecilia.lunderSNABELAo.lst.se

Övriga i arbetsgruppen (namn, telefon, e-post):

Gudrun Törnström, Länsstyrelsen, 031-60 50 73,
gudrun.tornstromSNABELAo.lst.se

Ingela Höök, Länsstyrelsen, 031-60 52 18,
ingela.hookSNABELAo.lst.se

Leif Olofsson, Västra Götalandsregionen, 033-17 48 25,
leif.olofssonSNABELAvgregion.se

Monica Lundberg, Göteborgsregionens kommunalförbund, 031-335 54
79, monica.lundbergSNABELAgr.to

Jonny Sandström, Miljökontoret Trollhättan, 0520-49 74 71,
jonny.sandstromSNABELAtrollhattan.se

Teres Byström, Miljö- och hälsoskyddskontoret Skövde, 0500-46 82
97, teres.bystromSNABELAskovde.se

Bo Svärd, Miljöförvaltningen Göteborg, 031-61 26 94,
bo.svardSNABELAmiljo.goteborg.se

Anders Fransson, Miljökontoret Lysekil, 0523-192 25,

anders.fransson@SNABELAlysekil.se

Beställning av material, kontakta [Miljösekretariatet](#), tfn 033-17 48 27,
fax 033-17 48 05

[Till Innehåll](#)

God Jul & Gott Nytt År
önskar redaktionen för MVG

[Åter till Miljösamverkans startsida](#)

Inlagd/uppdaterad 2001-12-30 Informationsansvarig: [Lasse Lind](#)

Miljösamverkan Västra Götaland, Miljösekretariatet, Västra Götalandsregionen
Box 1726, 501 17 Borås, tel vx 033-17 48 00.